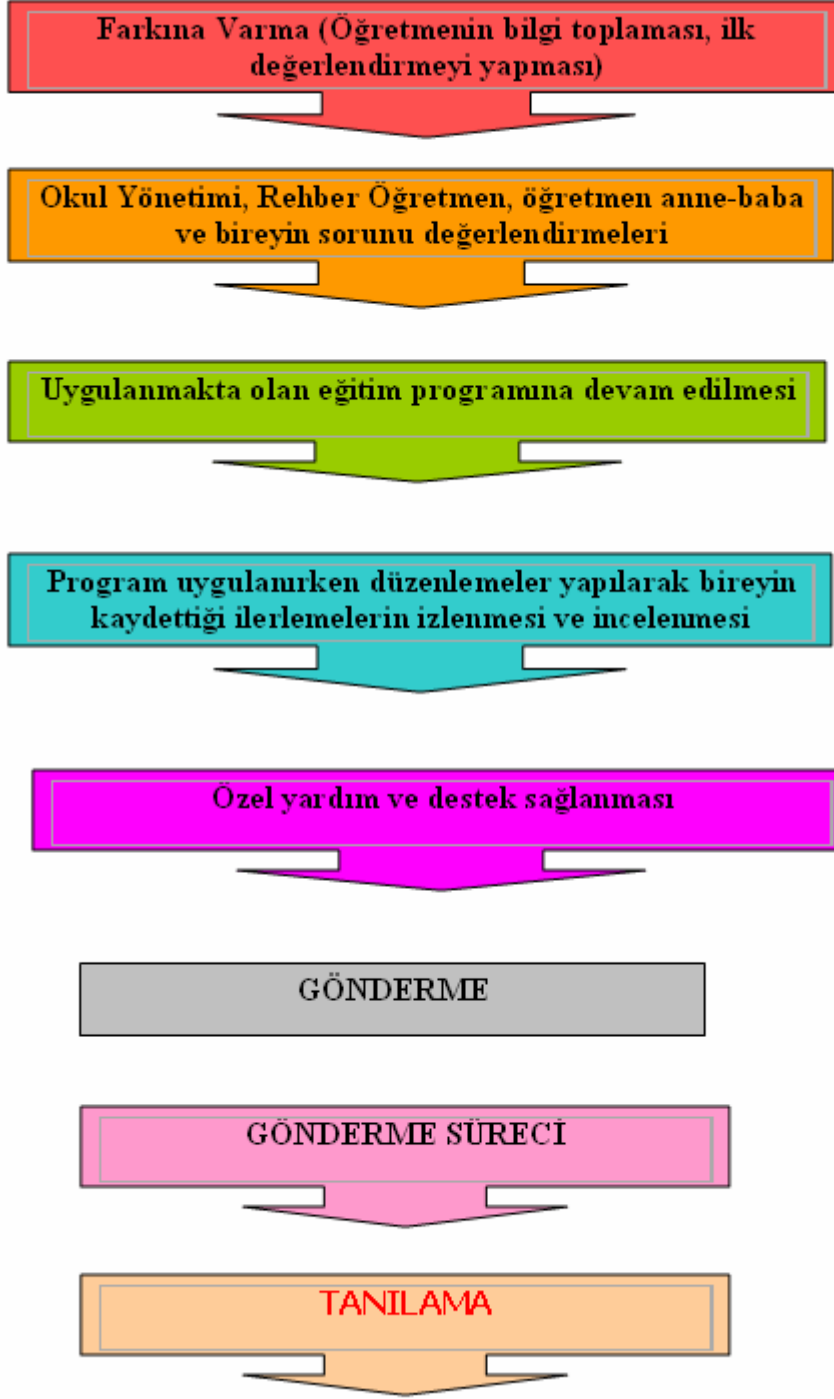

ÖZEL EĞİTİM TANIMLAMA

ERKEN TANI;

- Bireyin ve engelinin bir an önce kabul edilmesini olanaklı kılacağı,
- Tıbbi tedavi ve rehabilitasyon çalışmalarının bireye ulaşmasını sağlayabileceği,
- Eğitim hizmetlerinin bireye zamanında ve işlevsel olarak ulaşmasını sağlayacağı için önemlidir.

FARKINA VARMA SÜRECİ

1. Birey ağır derecede sorun yaşıyorsa çabuk fark edilebilir..
2. Birey hafif derecede sorun yaşıyorsa, düzenli hekim kontrolünde olsa bile yaşadığı bazı sorunlar fark edilmeyebilir. Bireyin eğitim ve öğretim süreci ile doğru orantılı olan olgunlaşma evresinde açığa çıkabilir, bu durumda sorunlar tarama ölçekleri ve testleri ile fark edilebilir. Bu durumda sorunlar tarama ölçekleri ya da öğretmen gözlemleri ile fark edilebilir.

A -ERKEN ÇOCUKLUK DÖNEMİNDE 0-36 AY_FARKINA VARMA

Çocuğun bireysel farklılıkları aile veya çevresi tarafından fark edilmesinden sonra tıbbi açıdan incelenmek ve bu farklılığın nedeni, var olan durumu, ileride ortaya çıkabilecek sorunlar açısından değerlendirilmek üzere tıbbi tanılanması yapılmalıdır. Tıbbi tanılanma doğrultusunda, tıbbi tedavi ve rehabilitasyon ile birlikte destek eğitim hizmetleri planlanmalıdır.

B-OKUL ÖNCESİ DÖNEMDE 36-72 AY DÖNEMİNDE FARKINA VARMA

1. Tıbbi tanısı konmuş ve okul öncesi eğitime devam etmiyor ise;

Bireysel farklılıkları aile ve çevresi tarafından fark edilen birey, tıbbi açıdan incelenmek ve bu farklılığın nedeni, var olan durumu, ileride çıkabilecek sorunlar açısından tıbbi tanılanması yapılmalıdır. Tıbbi tanılama sürecine giren bireyle ilgilenen hekim ve diğer personel özel eğitim gerektirdiği düşünülen bireyin ailesini bilgilendirip yönlendirmeli ve ailenin bu bilgileri ve önerileri ne kadar kullanabildiği izlenmeli ve değerlendirilmeli, iyileşme yönünde yapabileceklerini en üst düzeye çıkması sağlanmalıdır.

Tanısı konulmuş özel eğitim gerektiren çocuklar için okul öncesi eğitimi zorunludur. Bu eğitim özel eğitim okulları ile diğer okul öncesi eğitim kurumlarında verilir. Gelişim ve bireysel özellikleri dikkate alınarak, özel eğitim gerektiren çocukların okul öncesi eğitim süreleri uzatılabilir (573 sayılı Özel Eğitim Hakkında KHK, Madde.7)

Özel eğitim gereksinimleri belirlenmiş, 37-72 ay arasındaki çocuklar için, okul öncesi eğitimi zorunludur ve kaynaştırma uygulamaları temeline dayalı olarak, destek eğitim planları çerçevesinde sürdürülür.

2. Tıbbi tanısı konmamış ve çocuk okul öncesi eğitime devam ediyor ise;

Bu durumda çocuğun öğretmeni tarafından özel eğitim gereksinimlerinin belirlenmesi, kayda alınması, çocukla ilgili temel bilgiler toplanması, gereksinimlerinin normal sınıfta karşılanması için çalışmalar yapılmalı ve kaydettiği gelişmelerin izlenmesi ve incelenmesini gerektirir. Tıbbi tanılanmasının yapılması için gerekli yönlendirmenin yapılmasının sağlanması gerekmektedir.

C-ZORUNLU EĞİTİM DÖNEMİNDE FARKINA VARMA

Tanılama süreci ;okulda görev yapan bir öğretmen, çocuğun ana-babası ya da diğer bir uzmanın eldeki kanıtlara dayanarak çocuğun özel eğitim gereksinimleri olduğu yönünde belirtiler gösterdiğine ilişkin kaygılarını dile getirmesidir.

Bu dönemde öğrenci ile ilgili temel bilgilerin toplanması, bireyin özel eğitim gereksinimlerinin belirlenmesi ve kayda alınması ve kaydettiği ilerlemelerin incelenmesinin yapılabilmesi için sınıf öğretmeni, rehber öğretmen-psikolojik danışman, okul müdürü, öğrenci, anne ve baba işbirliği içinde çalışması gerekmektedir.

TANILAMA

Tanılama; özel eğitim gerektiren bireylerin yeterli ve yetersiz yönleri ile bireysel özelliklerini, ilgilerini belirlemek amacıyla tıbbî, psiko-sosyal, eğitim alanlarında yapılan değerlendirme sürecidir

- Belirleme ve tanılama süreci özel eğitim gerektiren bireylerin eğitsel ve sosyal hayatlarının şekillendirilmesinde en belirleyici süreçtir.
- Doğru yapılmayan tanılama bireylerin yanlış yönlendirilmesine neden olabilmekte ve sağlıklı hizmetin götürülmesine engel olabilmektedir.

Tanılama ilkeleri şunlardır:

- a)Erkenlik ilkesi;** tanılama mümkün olduğunca erken yaşta yapılır.
- b)Bütünlük ilkesi;** tanılama çok yönlü, bireyin tüm gelişim öyküsü değerlendirilerek yapılır.
- c)Çeşitlilik ilkesi;** tanılama sürecinde uygulanan tekniklerde, yöntemlerde, disiplinlerde çeşitlilik esastır.
- d)Süreklilik ilkesi;** tanılama süreci farklı disiplin alanlarındaki uzmanlarca sürekli değerlendirilir.
- e)Yeterlilik ilkesi;** tanılamada bireyin yeterli-yetersiz olduğu yönler birlikte değerlendirilir.
- f)İş birliği ilkesi;** tanılama sürecinde aile, okul ve uzmanlar iş birliği içinde çalışır.
- g)İsteklilik ilkesi;** tanılama sürecinin her aşamasında ailenin ve gerektiğinde bireyin görüşü alınarak katılımı sağlanır.
- h)Gizlilik ilkesi;** tanılama sürecinin her aşamasında birey ile ailenin görüş ve onayları alınmadan hiçbir açıklama yapılmaz. Elde edilen bilgi ve değerlendirme sonuçları eğitim ve yönlendirme amaçlı kullanılır

Özel eğitim gerektiren bireylerin tanınması ve eğitim hizmetlerinin belirlenmesinde 2 tür modelden yararlanılmaktadır.

Bunlar

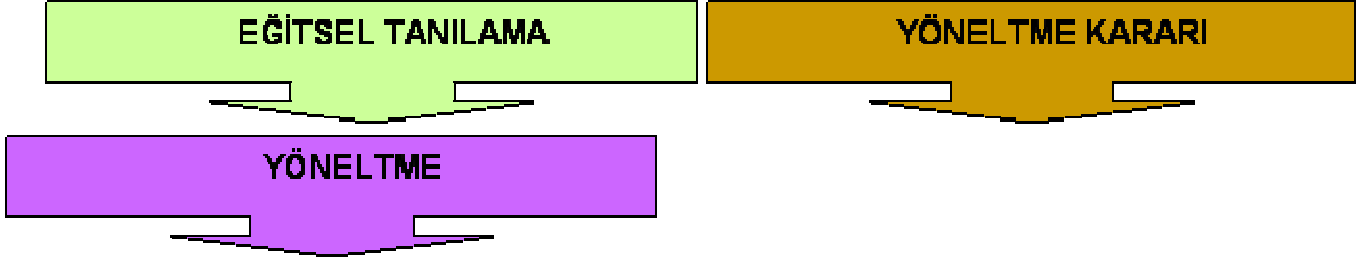
1. Tıbbi Tanılama

- Tıbbi verilerin ve psikometrik ölçümlerin esas alındığı tanılama modelidir.
- Bu tanılama modelinde, yetersizliğin olup olmadığı belirlenmekte, yetersizliğe neden olan zedelenmenin yeri, derecesi, zedelenmeye yol açan etmenler, süregelen olup olmadığı ya da ilerleyip ilerlemediği gibi özellikler tespit edilmektedir.
- Tıbbi tanılamada bireyde var olan zedelenmenin nasıl bir gelişim göstereceği, nasıl giderilebileceği üzerinde yoğunlaşmakta ve genellikle bu verilere dayanılarak yetersizlikten etkilenme derecesini en aza indiren tıbbi önlemler üzerinde durulmaktadır.

- Psikolojik testlerle de bireyin dil, bilişsel, duygusal, sosyal ve motor becerileri standart koşullar altında değerlendirilmektedir.

- Tıbbi tanılama ve psikolojik testlerden elde edilen verilerle teşhis, sınıflandırma ve ön kestirimler yapılabilmekle beraber bu veriler ışığında özel eğitim gerektiren bireye uygun eğitim ortamları ve programları hakkında karar vermek mümkün değildir.

Tıbbi tanılama modeli hastalık modelidir

2. Eğitsel Tanılama Modeli

Eğitsel tanılama yetersizlikten etkilendiği tespit edilen bireyin, gelişim ya da disiplin alanlarında yapabildiklerinin, yani yeterliliklerinin belirlenerek gereksinimlerinin ortaya çıkarılmasıdır.

- Eğitim öğretime nereden başlanacağına,
- Gelişim ve disiplin alanlarındaki performansın ortaya çıkarılmasına,
- Nasıl ve nerede eğitim ortamı oluşturulacağına,
- Hangi araçların kullanılabilmesine,
- Bireyin ne tür bir eğitim programına alınması gerektiğine,
- Bireyin eğitim gereksinimlerini en iyi şekilde karşılanabileceği ve akranlarıyla beraber olmasına en üst düzeyde olanak sağlayan(en az kısıtlayıcı ortam) ortamların belirlenmesine,
- Alınabilecek eğitsel önemlere
- Bireyin yerleştirilebileceği kurumlar konusunda bizlere ışık tutmaktadır

Bireyin eğitsel tanılması rehberlik ve araştırma merkezinde oluşturulan eğitsel tanılama, izleme ve değerlendirme ekibi tarafından yapılır.

Bu tanılamada bireyin;

- a)Zihinsel, fiziksel, duygusal, sosyal gelişim öyküsü,
- b)Tıbbî ve psiko-sosyal değerlendirme raporu,
- c)Bireysel yeterliliklerine dayalı gelişim özellikleri,
- d)Eğitim hizmetlerinden yararlanma süresi,
- e)Eğitim performansı dikkate alınır.